

УКРАЇНА

(19) UA

(11) 48341

(13) A

(51) B 6 A61K31/00

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

ОПИС

ДО ДЕКЛАРАЦІЙНОГО ПАТЕНТУ
НА ВИНАХІДвидається під
відповідальність
власника
патенту

(54) СПОСІБ ЛІКУВАННЯ ДИСПЕПСІЇ МОЛОДНЯКА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТВАРИН

1

2

(21) 2000052849

(22) 19 05 2000

(24) 15 08 2002

(46) 15 08 2002, Бюл. № 8, 2002 р.

(72) Філіппов Юрій Олександрович, Антоненко
Петро Павлович, Арделян Валентин Микитович,
Дембіцька Лариса Вячеславівна(73) ІНСТИТУТ ГАСТРОЕНТЕРОЛОГІЇ АМН Ук-
раїни, ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГ-
РАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ(57) Спосіб лікування диспепсії молодняка
сільськогосподарських тварин, що включає прийом
через рот молозива і засобу із рослинної сирови-
ни, який відрізняється тим, що використовують
водно-спиртову композицію листків м'яти перцевої,
листків белади звичайної, кореня валеріани
лікарської, квітів цмину пікового, трави грициків
звичайних, квітів пижма, а також сульфату магнію,саліцилату натрію, гексаметилентетраміну і
гліцерину, взятих у таких співвідношеннях, г. %

листки м'яти перцевої 0,1

листки белади звичайної 0,1

корінь валеріани лікарської 0,1

квіти цмину пікового 0,08

трава грициків звичайних 0,4

квіти пижма 0,2

сульфат магнію 0,18-0,2

саліцилат натрію 0,08-0,12

гексаметилентетрамін 0,07-0,09

гліцерин 0,1

вода решта,

при цьому прийом засобу здійснюється в кількості
5-6 крапель в 50-60 мл води за 30 хвилин до ви-
поювання молозивом 3 рази на день протягом 7-
10 діб

Винахід належить до ветеринарної медицини,
а саме до способів лікування тварин, і може бути
використаним для лікування молодняка (телят,
поросят), хворих на диспепсію.

Лікування диспепсії молодняка є далеко ще не
вирішеною проблемою. В даний час диспепсія
молодняка широко поширена і спричиняє значні
економічні збитки у тваринництві.

Статистичні дані свідчать, наприклад, що у
1997 році в Росії захворіло 8988,6 тис. телят, в т.ч.
хворобами органів травлення 47,1%, з них загину-
ло 48,4% (Рабинович М.С., Ветеринарія, 1994, №4,
С. 7-12). Диспепсія молодняка також широко по-
ширена в господарствах України.

Високоєфективних способів і засобів профіла-
ктики та лікування цієї патології більшість госпо-
дарств немає. Набір препаратів для лікування об-
межений та й більшість з них є дефіцитними і
дорогими. Через це пошуки дослідників направле-
но на винахід більш ефективних засобів лікування
диспепсії. Відомі засоби лікування диспепсії мо-
лодняка, що супроводжуються діареєю з викорис-
танням в'яжучих, антисептичних засобів і антибіо-
тиків. Головним недоліком цих засобів є те, що
антибіотики знижують імунну реактивність тварин,

порушують мікрофлору кишечника та вітамінний
баланс.

Відомий спосіб лікування та профілактики не-
інфекційних захворювань шлунково-кишкового
каналу молодняка сільськогосподарських тварин
(патент України №24048 А61К31/00, 1998 Бюл.
№4), що включає внутрішнє введення глюкози,
хлористого натрію та високодисперсного кремне-
зему у співвідношенні глюкоза-хлористий натрій 3-
5 : 0,9-1,0 при добовій дозі кремнезему 0,1-0,05 г/кг
маси тіла. Цей спосіб і застосовані засоби не зав-
жди зумовлюють належний ефект.

Відомий засіб лікування диспепсії з викорис-
танням настоїв і відварів трав цмину пікового, кро-
пива дводомного, чебрецю повзучий, кульбаба лі-
карська в рівних кількостях у співвідношенні 1:10
або 1:20. Настояї виготовляють з м'яких частин ро-
слин. Їх подрібнюють, кладуть в емальований по-
суд, накривають спочатку кришкою, а потім брезе-
нтом або лантухом та настоюють 4-6 годин. Потім
настій проціджують, осад віджимають, фільтрують.
Зберігають в холодильнику не більше 2-3 діб. На-
стій дають тваринам в дозі 10 мл на 1 кг маси тіла
за 30-40 хвилин до випоювання молока або мо-
лозива (шлунково-кишкові хвороби новонароджених

(13) A

(11) 48341

(19) UA

телят Методичні рекомендації Біла Церква, 1997)

За даними авторів при використанні цього засобу одержано позитивний результат

Цей спосіб найбільш близький до заявленого, прийнято за прототип. Але недоліком прототипу є недостатня ефективність лікування та дуже короткий термін придатності зберігання настою, що змушує частіше його готувати. Крім того, при настоюванні протягом 4-6 годин не всі активні речовини екстрагуються. Внаслідок цього біологічна активність кінцевого продукту низька.

В основу винаходу поставлено завдання розробити такий спосіб лікування диспепсії молодняка сільськогосподарських тварин, який би забезпечив високу ефективність лікування, знижував падіж тварин, витрати часу на приготування засобу лікування та збільшення терміну його зберігання.

Поставлене завдання згідно формули винаходу досягається шляхом прийому молозива в загально прийнятих кількостях і засобу із рослин у вигляді водно - спиртової композиції, що включає листя м'яти перцевої, листя беладаони звичайної, корінь валеріани лікарської, квіти цміну пікового, траву грициків звичайних, квіти пижмо, а також сульфат магнію, саліцилат натрія, гексаметилентетраміні і гліцерин, взятих у відповідних співвідношеннях (г%)

листя м'яти перцевої - 0,1, листя беладаони звичайної - 0,1, корінь валеріани лікарської - 0,1, квіти цміну пікового - 0,08, трава грициків звичайних - 0,4, квіти пижмо - 0,2, сульфат магнію - 0,18 - 0,2, саліцилат натрія - 0,08 - 0,12, гексаметилентетраміні - 0,07 - 0,09, гліцерин - 0,1, вода - решта

Заявлений спосіб лікування диспепсії молодняка сільськогосподарських тварин здійснюється таким чином: хворій тварині за 30 хвилин до випоювання молозива в загально прийнятих кількостях через рот дають 5 - 8 крапель засобу із лікарських рослин в 50 - 60мл кип'яченої води, охолодженої до кімнатної температури. Тривалість лікування 7 - 10 днів.

Заявлений спосіб і прототип мають спільні ознаки дієтичний режим і використання засобу із рослинної сировини.

Відмінними ознаками є

використання лікувальної композиції, яка включає водяні настої із трави грициків звичайних, квітів пижмо, сульфату магнію, саліцилату та гексаметилентетраміну, а також спиртової настоянки із квітів м'яти перцевої, листя беладаони лікарської, кореня валеріани та квітів цміну пікового,

лікувальну композицію приймають по 4 - 6 крапель з водою (молозивом) тричі на день на протязі 7 - 10 днів.

Поєднання загальних та відмінних ознак зумовлюють вирішення завдання - високий терапевтичний ефект при диспепсії молодняка сільськогосподарських тварин.

Лікарський засіб, що використовується у заявленому способі, виготовляють таким чином: готу-

ють водний настій 1 : 10 з трави грициків звичайних 4,0 та квітів пижмо 2,0. До настою додають сульфат магнію 1,8 - 2,0, саліцилат натрію 0,8 - 1,2, гексаметилентетраміні 0,7 - 0,9 і спиртові настої на 50% спирт: листя м'яти перцевої 1,0, листя беладаони 1,0 і кореня валеріани 1,0. До настою добовляють гліцерин 0,8 - 1,0. Приготовлені водні настої лікарських рослин з доданими засобами змішують з настоянками, доводять дистильованою водою до 1,0л і витримують при кімнатній температурі на протязі 10 - 15 днів.

Спосіб лікування ілюструється прикладами.

Приклад 1. Теличка №210, вік 2 дні, жива маса 27кг, з вираженими симптомами диспепсії (в'ялість, адинамія, діарея 3 - 4 рази на добу). Розпочато лікування, яке проводилось поряд з випоюванням молозива. Через рот давали 5 крапель настоянки в 50мл охолодженої кип'яченої води по 3 рази на день за 30 хвилин до випоювання молозива. На 3 - ій день стан тварини поліпшився: підвищилась рухливість, зменшилась частота дефекації, кал став напівформованим. На 5 - й день від початку лікування теличка одужала, ознаки диспепсії повністю зникли і більше не відновлювалися.

Приклад 2. Порося №18, вік 8 днів, жива маса 3кг, хворе на диспепсію, ознаки якої були добре вираженими. Лікування проводили так само шляхом розведення 5 крапель засобу в 50мл охолодженої кип'ятку, який триразово на день давали поросяті через рот за 30 - 40 хвилин до сосання свиноматки. На 3 - ій день стан здоров'я тварини значно поліпшився, з'явилась жвавість, кал став більш оформленим і на 7 - ий день ознаки диспепсії зовсім зникли. Рецидивів захворювання не спостерігалось.

Ефективність заявленого способу лікування диспепсії молодняка великої рогатої худоби та свиней вивчено в серії спостережень.

Перша серія спостережень виконана на новонароджених телятах, хворих на диспепсію. Були сформовані дві групи одного віку по 10 голів в кожній. Середня жива маса їх була в межах 25 - 27кг. Перша група дослідна, для лікування використали заявлений спосіб. Друга група - контрольна лікування хворих на диспепсію телят здійснювали з застосуванням відомого способу. Обидві групи тварин знаходились в аналогічних умовах утримання і годівлі.

Перед початком лікування у тварин дослідної і контрольної груп проводили ряд біохімічних досліджень: крові - вміст загального білку, неорганічного фосфору, кальцію, а також визначали лужний резерв. Такий обсяг досліджень також провели через 10 днів від початку лікування.

Результати клінічних та біохімічних показників порівняли з вихідними даними та даними після лікування, а також між показниками дослідної та контрольної групи. Результати порівняння відображено у таблиці.

Таблиця

Результати лікування хворих на диспепсію телят

Показники та одиниці виміру	Групи			
	дослідна		контрольна	
	до лікування	після лікування	до лікування	після лікування
1 Поголів'я (голів)	10	10	10	9
2 Термін зникнення клінічних проявів від початку лікування, днів		5		10 - 15
3 Повне видужання тварин, %		100%		90%
4 Приріст живої маси (загальний), кг		0,26		0,20
5 Збитки від падежу телят (в середньому на 1 гол), грн		-		209,24
6 Диспепсія ускладнилась гастроентеритом, гол		-		4
7 Вміст в сироватці крові загального білка, (мг%)	6,26 ± 0,32	8,42 ± 0,06	6,42 ± 0,63	8,0 ± 0,12
неорганічн фосфору, (мг%)	5,06 ± 0,21	5,74 ± 0,09	4,06 ± 0,14	5,3 ± 0,12
загального кальцію, (мг%)	9,94 ± 0,17	12,1 ± 0,14	9,68 ± 0,29	10,37 ± 0,17

Лікування здійснювалось вище описаними способами. З наведених в таблиці даних видно, що в дослідній групі ознаки хвороби зникли скоріше, ніж в контрольній (5-ий і 15-ий день). При цьому в дослідній групі повне видужання спостерігалось у 100%, а в контрольній - значно менше - у 90%. У тварин дослідної групи спостерігалось підвищення вмісту в крові загального білка, кальцію, неорганічного фосфору, тоді як в контрольній вони були нижчі.

Результати спостережень і досліджень дають підставу вважати, що заявлений спосіб лікування диспепсії телят зумовлює більш високий процент видужання тварин, скорочує тривалість патологічного процесу і сприяє кращому засвоєнню мінеральних речовин в порівнянні з відомим способом лікування.

Друга серія спостережень і досліджень проводилась на новонароджених поросятах, хворих на диспепсію. Так само, як і в першій серії, були сформовані дві групи: перша - дослідна і друга - контрольна, по 10 хворих в кожній. Дослідних тварин лікували за заявленим способом, а контрольних - за відомим. Вік, маса, тривалість хвороби та умови утримання тварин були однакові. Порівнюючи наслідки лікування, встановлено, що заявлений спосіб лікування скорочує термін лікування на 5 - 7 днів, прискорює, клінічне видужання і забезпечує 100% збереження поголів'я проти 80% у контрольній. При цьому у поросят дослідної групи на 8 - 9% підвищується приріст живої маси.

Заявлений спосіб в порівнянні з відомим способом лікування є більш економічно вигідним. Шляхом нескладних математичних підрахунків

встановлено, що він запобігає і зменшує збитки на 7,74 гривні на голову молодняка.

В експериментах, які були проведені в УкрНДІ гастроентерології показано, що застосований спосіб позитивно впливає на метаболічні процеси в печінці, які поліпшують функцію гепатоцитів, мікроциркуляцію і репаративні процеси в ній. Засіб має нормалізуючу дію на функціональну діяльність ряду органів і систем тварин, підсилює жовчовиділення, імунну реактивність, антиоксидантну активність організму, має протизапальну та антисептичну дію, покращує обмін речовин, апетит, знижує прояви стресу. В експериментах також підтверджено, що заявлений спосіб зберігає свою біологічну активність до 3-х років. Наявність в ньому сульфату магнію, саліцилату натрію, гексаметилентетраміну та гліцерину забезпечує стійкість і посилення протизапальної дії настоянки лікарських рослин і підсилює їх біологічну дію. Це дає можливість відмовитися від дуже частих приготувань засобу із рослинної сировини у вигляді настоїв або відварів, які можуть зберігатися лише 2 - 3 дні в холодильнику.

Заявлений спосіб лікування диспепсії молодняка сільськогосподарських тварин був застосований в господарствах Дніпропетровської, Запорізької та Донецької областей (копії актів додаються).

Результати застосування способу дають підставу зробити висновок, що заявлений спосіб лікування диспепсії молодняка сільськогосподарських тварин забезпечує високу терапевтичну ефективність, запобігає падіж тварин, а запропонований лікарський засіб може зберігатись 2 - 3 роки і не втрачати високу фармакологічну дію.

ДП «Український інститут промислової власності» (Укрпатент)
вул. Сим'ї Хохлових, 15, м. Київ, 04119, Україна
(044) 456 – 20 – 90

ТОВ «Міжнародний науковий комітет»
вул. Артема, 77, м. Київ, 04050, Україна
(044) 216 – 32 – 71